

Betfröbeställning inför 2010

Beställ ditt grundbehov av betfrö nu till det bästa priset!

Två beställningstillfällen

Liksom tidigare år sker beställning av betfrö vid två tillfällen:

Vid första tillfället, i augusti/september, är priset rabatterat. Observera att beställningen är bindande och att detta frö inte kan tas i retur.

Efter nyår finns det möjlighet att göra en kompletterande beställning. Då finns det möjlighet att beställa nya sorter som eventuellt blir godkända efter årets sortprovning.

Hur du beställer

Alla odlare beställer via vår hemsida www.sockerbetor.nu under Personlig odlarservice.

Beställningen startar den 24 augusti och avslutas den 7 september. På hemsidan finns information om hur beställningen går till.

Det finns gott om frö till alla sorter. Skulle någon sort ändå ta slut är det först till kvarn som gäller.

OBS! Denna beställning är definitiv. Endast kompletterande beställning görs efter nyår.

Välkommen med din beställning senast den 7 september 2009!

Sortvalsråd

1. Ta först hänsyn till eventuella jordburna sjukdomar

I riskområden för **Rhizomania** bör tolerant sort (RZ) väljas, oavsett om smitta hittats på gården eller ej. Eventuell oupptäckt smitta kan annars kosta mycket i skörd.

Vid problem med **Aphanomyces** är Nexus, Plexus, Rasta och Sophia de sorter som visat sig ha bättre motståndskraft än övriga sorter.

För fält med konstaterade **Nematodproblem**:

- **Julietta** och **Theresa** är nematodtoleranta och ger bra skörd även på nematodsmittad mark. Dessa uppförkar nematoder mindre än vanliga sorter och bör väljas där det finns två eller flera ägg per gram jord. Nematodtoleranta sorter ger oftast skördeökningar på **över tio procent** eller mer under dessa förhållanden.
- Sorterna **Plexus**, **Nexus** och **Angus** har viss nematodtolerans, troligtvis beroende på snabb och kraftig rotutveckling under början av växtsäsongen. Dessa bör väljas där det finns mindre än två ägg per gram jord med god vattenhållande förmåga. Ger oftast skördeökningar på **upp till tio procent**. Sorterna uppförkar nematoder lika mycket som vanliga sorter.

2. Prioritera sedan sorter med jämn skörd, snabb uppkomst och jämn plantetablering

Plantetablering

De senaste åren har uppkomstförhållandena varit bra och alla sorter har gett bra plantantal i försöken. Sorter som kommer upp snabbt ger jämna bestånd med jämnstora betor.

Jämn skörd

Det är viktigt att sockerskörden är både hög och jämn över åren – tabellen visar sorternas relativtal för respektive år.

Sockerskörd.

(Årsvisa relativtal mot mätarsorter)

	2006 Sapporo Opta Kingston	2007 Opta Sapporo Zanzibar	2008 Rasta Jesper Sapporo
Angus	104	103	105
Gunilla	110	112	105
Jenny	109	107	102
Julietta	99	97	95
Klaxon	108	106	104
Nexus	108	115	103
Plexus	106	108	101
Rasta	107	109	103
Sophia	111	111	101
Theresa	107	104	95

3. Andra viktiga odlings-egenskaper

Rotform och renhet

En bra rotform innebär en slät beta med grund rotfåra. En sådan beta är lätt att på ett skoningsamt sätt få ren från jord, utan att i onödan skada betan. På så sätt får man dels mindre rensförluster i fält, dels mindre sockerförluster i stukan.

Betans växtsätt har stor praktisk betydelse vid upptagningen.

- Lågt växande betor är svåra att ta upp och blasta väl, och får därför lätt dåliga renheter under besvärliga förhållanden, men blir det frost när betorna står kvar i marken är de mindre utsatta.
- Högt växande betor, särskilt de som har liten blast, är å andra sidan mer utsatta om det blir frost när betorna står kvar i marken.

Bladsvampssjukdomar

För att minimera skördeförsluster från bladsvampsangrepp är det viktigt både att välja sorter med bra motståndskraft, och att behandla mot bladsvamp efter behov.

Ramulariaangreppen har varit små de senaste åren, därför vet vi inte mycket om de nyaste sorternas motståndskraft.

Stocklöpningsresistensen

Stocklöpningstrycket har varit litet de senaste åren, därför vet vi inte mycket om de nyaste sorternas känslighet för stocklöpning.

Sortlista

Angus (NT)/RZ

- Hög stabil sockerskörd
- bra motståndskraft mot mjöldagg
- viss nematodtolerans

Gunilla

- mycket hög sockerskörd
- lågt växtsätt
- mycket bra motståndskraft mot mjöldagg
- känslig för betrost

Jenny RZ

- mycket hög sockerskörd
- snabb uppkomst

Julietta NT/RZ

- mycket bra rotform
- lågt växtsätt
- nematodtolerant

Klaxon RZ

- hög skörd
- bra rotform

Nexus (NT)/RZ

- mycket hög sockerskörd
- hög sockerhalt
- mycket snabb uppkomst
- bra motståndskraft mot mjöldagg
- Aphanomycestolerant
- viss nematodtolerans

Plexus (NT)/RZ

- hög sockerskörd
- mycket snabb uppkomst
- högt växtsätt - ej sen skörd
- bra motståndskraft mot mjöldagg
- Aphanomycestolerant
- viss nematodtolerans

Rasta RZ

- mycket hög sockerskörd
- hög sockerhalt
- snabb uppkomst
- bra motståndskraft mot mjöldagg
- Aphanomycestolerant

Sophia RZ

- mycket hög sockerskörd
- lågt växtsätt
- mycket bra motståndskraft mot mjöldagg
- känslig för ramularia
- Aphanomycestolerant

Theresa NT/RZ

- mycket hög sockerhalt
- låg renhet
- lågt växtsätt
- nematodtolerant

Försöksresultat 2006-2008

(Totalt 15 försök utförda av SBU, NBR och SLU)

Sort	Plant- antal** 1000-tal/ha	Polsocker Skörd ton/ha	Polsocker Skörd Rel.	Socket- halt %	Ren- het %
Medel mätare*	95,5	12,8	100	17,6	92,1
Nexus	98 ++	13,5	106	17,5	92,2
Gunilla	97	13,4	105	17,4	92,1
Sophia	97	13,3	104	17,4	92,1
Rasta	95 +	13,2	103	17,5	92,2
Jenny	98 +	13,2	103	17,1	92,2
Plexus	98 ++	13,1	103	17,0	92,0
Klaxon	97	13,1	102	17,1	92,3
Angus	96	12,9	101	17,3	91,7
Theresa	95	12,6	98	18,1	90,6
Julietta	97	12,0	94	17,0	92,4
Minsta "säkra" skillnad	1,7	0,4		0,2	0,6

*medel mätare är ett genomsnitt av de tre största sorterna

** ++ = mycket snabb uppkomst + = snabb uppkomst

Betningar

Insektsbetningar

Gauchobetning (60 g imidaklopid/enhet) finns på alla sorter. Gaucho ger ett långvarigt skydd även mot bladlöss.

Svampbetning

Allt frö betas dessutom med **TMTD + Tachigaren**, vilket ger ett bra grundskydd mot rotbrandssvampar.

Fröåtgång (enheter/hektar)

Antal frön/m	Frö- avstånd (cm)	48 cm rad- avstånd	50 cm rad- avstånd
4,5	22	0,94	0,90
5	20	1,04	1,00
5,5	18	1,15	1,10

Fröpriser

Fröpriset varierar mellan sorterna, specialsorter och nyare sorter är generellt dyrare.

Sort	Aug/Sept 2009 kr/enhet	Jan/Feb 2010 kr/enhet
Angus	1 890	1 989
Gunilla	1 655	1 713
Jenny	1 893	1 993
Julietta	2 042	2 100
Klaxon	1 698	1 754
Nexus	1 990	2 056
Plexus	1 947	2 011
Rasta	1 747	1 805
Sophia	1 858	1 916
Theresa	2 289	2 347

Betfröet betalas genom räntefritt avdrag på höstens betlikvid. Nordic Sugars ansvar för eventuella fel och brister hos betfröet är till högst 90% av frökostnaden.